

Nemocenské při dočasné pracovní neschopnosti

Nemocenské při dočasné pracovní neschopnosti je dávka nemocenského pojištění podle [zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění](#). Vysvětlíme, kdy dostanete nemocenské a jak dlouho je můžete pobírat. Objasníme, co je dočasná pracovní neschopnost a kdo vystavuje neschopenku. Poradíme, jak se bránit proti ukončení neschopenky. Také vysvětlíme, s čím Vám pomůže ombudsman.

Co je nemocenské a odkdy ho dostanu?

Nemocenské je sociální dávka, která Vás zabezpečí, když **nemůžete pracovat kvůli nemoci, úrazu nebo karanténě**. Nemocenské dostanete **od 15. kalendářního dne** pracovní neschopnosti. Vyplácí ho správa sociálního zabezpečení (SSZ).

Prvních 14 kalendářních dnů pracovní neschopnosti Vám zaměstnavatel vyplatí **náhradu mzdy či platu**.

Pokud **podnikáte**, nemocenské dostanete (od 15. dne pracovní neschopnosti), pokud jste se dobrovolně přihlásili k nemocenskému pojištění (platíte si pojistné).

Kdy mám nárok na nemocenské?

Nemocenské dostanete, pokud máte

- neschopenku
- a nemocenské pojištění.

Kdo má nemocenské pojištění?

Povinně máte nemocenské pojištění jako **zaměstnanci**, pokud pracujete

- na území České republiky
- nebo pro zaměstnavatele se sídlem v České republice

a máte sjednaný měsíční příjem alespoň 4 500 Kč.

V případě zaměstnání s nižším sjednaným měsíčním příjmem (nebo když není domluvený) musíte vydělat měsíčně alespoň 4 500 Kč a u dohod o provedení práce více než 12 000 Kč za měsíc.

Jako podnikatelé (osoby samostatně výdělečně činné) **se můžete** k nemocenskému pojištění **dobrovolně přihlásit**. Abyste dostali nemocenské, musí pojištění trvat alespoň po dobu 3 měsíců bezprostředně před vznikem dočasné pracovní neschopnosti (karantény). Stačí ale, pokud jste se k nemocenskému pojištění přihlásili do 8 kalendářních dnů od skončení svého zaměstnání, v němž jste byli pojištěni alespoň poslední 3 měsíce. V prvním měsíci přihlášení musíte mít **zaplacené pojistné**.

Pravidla pro podnikatele přiměřeně platí **pro zahraniční zaměstnance**.

Dostanu nemocenské i po skončení zaměstnání?

Ano, pokud neschopenku dostanete **v ochranné lhůtě** 7 dnů od skončení zaměstnání. Pokud ale zaměstnání trvalo méně než 7 dnů, je ochranná lhůta tolik dnů, kolik trvalo zaměstnání.

Pokud Vám zaměstnání skončilo a nastoupíte na neschopenku v ochranné lhůtě, dostanete **nemocenské od 15. kalendářního dne neschopnosti**. Prvních 14 dnů ale nahradu mzdy či platu nedostanete, protože už nejste zaměstnaní.

Kdo vydává neschopenku a jak se žádá o nemocenské?

Neschopenku vydá **ošetřující lékař** – ve formuláři potvrdí nemoc, úraz či karanténu. Ošetřujícím lékařem může být nejen obvodní (praktický) lékař, ale i specialista nebo lékař v nemocnici, kde ležíte. Neschopenka se dá vystavit i **3 kalendářní dny zpětně**.

Ošetřující lékař Vám předá průkaz dočasně práce neschopného pojištěnce (*Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti*) a rozhodnutí zašle SSZ. Pokud pracovní neschopnost překročí 14 kalendářních dnů, vystaví a odešle rozhodnutí o trvání dočasné pracovní neschopnosti.

Zaměstnavateli nemusíte nic předávat, vše probíhá automaticky pomocí systému *E-neschopenky*. Jen zaměstnavateli situaci neprodleně nahlásíte.

Ani jako **podnikatelé** nemusíte o nemocenské žádat. Po ukončení dočasné pracovní neschopnosti, ale musíte SSZ na [formuláři](#) ohlásit den, kdy jste znova začali vykonávat samostatnou výdělečnou činnost. Jinak nedostanete poslední dávku nemocenského.

Kdo neschopenku ukončí a co když s tím nesouhlasím?

Obvykle neschopenku ukončuje **ošetřující lékař**, který ji vydal. Tehdy můžete **do 3 pracovních dnů podat návrh na přezkoumání**. Ošetřující lékař může návrhu sám vyhovět. Pokud mu nevhoví, předá ho k rozhodnutí krajskému úřadu podle sídla zdravotnického zařízení.

Někdy může neschopenku ukončit **posudkový lékař Institutu pro posuzování zdravotního stavu (IPZS)**. Tehdy můžete **podat odvolání do 3 dnů** od oznamenání ukončení, a to u správy sociálního zabezpečení (SSZ). Rozhodne o něm Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Dokdy mohu nemocenské pobírat?

Nemocenské budete pobírat po dobu trvání neschopenky, **nejdále ale 380 kalendářních dnů** (říká se tomu *podpůrčí doba*). SSZ upozorní na konec podpůrčí doby Vás i ošetřujícího lékaře.

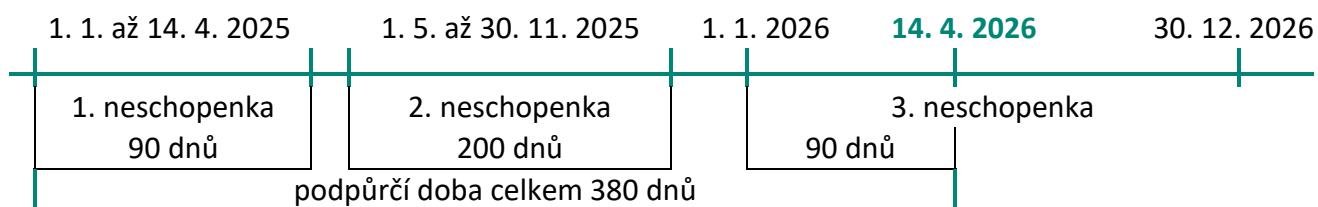
Po uplynutí podpůrčí doby můžete nemocenské pobírat **ještě dalších až 350 kalendářních dnů**. O přiznání nemocenského rozhoduje SSZ. Vysvětlíme dále.

Ovlivní předešlé neschopenky délku podpůrčí doby?

Ano, ovlivní, pokud spadají do 380 kalendářních dnů před vznikem nové neschopenky.

Například paní Alena byla během dvou let třikrát na neschopence. Při první pobírala nemocenské 90 dnů, při druhé 200 dnů a při třetí jí podpůrčí doba 90 dnů skončila dříve než neschopenka. Musí proto požádat o nemocenské po skončení podpůrčí doby.

Dostanu nemocenské, když mám starobní nebo invalidní důchod?

Ano, když **pracujete** a máte **starobní důchod** nebo **invalidní důchod 3. stupně**, dostanete nemocenské, pokud máte nemocenské pojištění. **Podpůrčí doba je ale jen 70 kalendářních dnů**.

Co když mi skončí podpůrčí doba?

Po skončení podpůrčí doby můžete **požádat o výplatu nemocenského po uplynutí podpůrčí doby**. Posudkový lékař Instituta pro posuzování zdravotního stavu (IPZS) posoudí Váš zdravotní stav a na základě toho pak rozhodne správa sociálního zabezpečení (SSZ).

SSZ Vám dá nemocenské, pokud se zjistí, že ještě musíte být chvíli na neschopence a pak budete moci opět pracovat. Nemocenské dostanete **nejděle na 3 měsíce**. Pak můžete podat další žádost. Žádat můžete opakovaně a nemocenské brát **až 350 kalendářních dnů**.

SSZ žádost zamítne, pokud se zjistí, že máte dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a je jasné, že brzy nebudete moci znova pracovat. Tehdy můžete zkousit požádat o invalidní důchod. Více v letáku [Potřebuji invalidní důchod](#).

Co když SSZ zamítne žádost o nemocenské po uplynutí podpůrčí doby?

Proti rozhodnutí SSZ můžete podat **odvolání do 15 dnů** od jeho doručení. O odvolání rozhodne Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) na základě závěrů posudkového lékaře o Vašem zdravotním stavu.

Když ČSSZ zamítne odvolání, můžete podat správní **žalobu k soudu do 2 měsíců** od doručení rozhodnutí. Soudní poplatek se v tomto případě neplatí a v prvním stupni nemusíte mít advokáta. Více v letáku [Soudní ochrana proti rozhodnutí správních orgánů](#).

Kdo vyplácí nemocenské, jak a kdy?

Zaměstnancům nemocenské **vyplácí SSZ podle sídla zaměstnavatele**, pokud je shodné se sídlem mzdové účtárny; jinak rozhoduje sídlo mzdové účtárny.

Nemocenské se vyplácí **stejně jako mzda či plat** od zaměstnavatele. O změnu způsobu výplaty můžete SSZ požádat. Změnu provede od nejbližšího možného termínu výplaty nemocenského.

Jako **podnikatelé** dostanete nemocenské stejně, jako platíte pojistné na nemocenské pojištění (na účet nebo poukázkou na adresu). O změnu způsobu výplaty můžete SSZ požádat.

Pokud splníte podmínky pro výplatu nemocenského, dostanete ho. Současně s platbou dostanete **písemné oznámení** o druhu vypláceného nemocenského, jeho denní výši, výši denního vyměřovacího základu a o době, za kterou je vyplaceno. Toto oznámení najdete ve zprávě pro příjemce na výpisu z účtu nebo na poštovní poukázce.

SSZ by nemocenské měla **vyplatit do 1 měsíce** od získání podkladů (včetně potvrzení lékaře o trvání pracovní neschopnosti po 14 dnech a podkladů od zaměstnavatele). Po uplynutí této doby můžete **požádat o prověření** stavu vyplácení nemocenského přes [kontaktní formulář](#).

Jak se vypočte výše nemocenského?

Výše nemocenského se počítá z redukovaného denního vyměřovacího základu podle délky trvání neschopenky. Jde o **průměrný výdělek**, který obvykle najdete na výplatní pásce.

do 30. kalendářního dne	→	60 % redukovaného denního vyměřovacího základu
od 31. do 60. kalendářního dne	→	66 %
od 61. kalendářního dne	→	72 %

Například při průměrném měsíčním příjmu zhruba 30 000 Kč a pracovní neschopnosti 3 měsíce dostanete nemocenské zhruba 8 500 Kč od 15. do 30. kalendářního dne neschopnosti, zhruba 17 600 Kč do 60. dne a zhruba 19 200 Kč měsíčně od 61. dne neschopnosti.

Pokud jste v pracovní neschopnosti kvůli zaviněné účasti ve rvačce, opilosti nebo požití omamných nebo psychotropních látek, nebo jste spáchali úmyslný trestný čin nebo úmyslně zaviněný přestupek, činí **nemocenské jen 50 % základu**.

Přesnou výši nemocenského si můžete spočítat na webu Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz → Působnost MPSV → [Nemocenské pojištění](#) → [Kalkulačka pro výpočet dávek](#).

S čím mi pomůže ombudsman?

Ombudsman může posoudit, zda rozhodnutí o nemocenském po uplynutí podpůrčí doby a posouzení zdravotního stavu obsahují zákonem požadované náležitosti.

Pokud zjistí chybu, požádá o nápravu ČSSZ nebo Ministerstvo práce a sociálních věcí. Sám nemůže zrušit vadné rozhodnutí ČSSZ, tuto pravomoc mají pouze soudy.

Ombudsman nemůže přezkoumat odborné medicínské posouzení Vašeho zdravotního stavu.

Více v letáku [Ombudsman](#).

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

Na www.ochrance.cz v sekci ESO ([Evidence stanovisek ochránce](#)). Můžete hledat podle oblasti práva (například 203.8 Dávky nemocenského pojištění) nebo napište slova, která Vás zajímají, do hledání „fulltextem“.